

For tidlig pubertetsudvikling (Behandling af børn)

Til patienter og pårørende

Information om for tidlig pubertetsudvikling (behandling af børn)

Tidlig pubertet kan behandles

Puberteten kan stoppes, ved at barnet hver 3. - 4. uge får en indsprøjtning, der bremser de overordnede kønshormoner.

Forventeligt vil der først komme en fuld effekt af behandlingen efter 3-6 måneder.

Erfaringsmæssigt går der et stykke tid, fra værdierne er faldet, til det får en positiv effekt.

Vi har ikke kendskab til nogen bivirkninger ved behandlingen, som er givet til mange børn.

Vi er dog opmærksomme på, at børn, der er i behandling pga. tidlig pubertet, har tendens til at tage på i vægt og derfor skal være opmærksomme på, hvad de spiser.

Efter at behandlingen er kommet i gang, vil pubertetsudviklingen gå i stå eller måske endda gå tilbage.

Når barnet starter behandlingen

Injektionen gives i den underste del af huden (subkutant). Det gør en anelse ondt, idet medicinen sprøjtes ind, men smerten forsvinder hurtigt igen.

Det er vigtigt at forberede barnet. Ikke ved at sige til barnet at det ikke gør ondt, men ved at forklare, hvad der skal ske.

De ældste af børnene vil som oftest forstå, hvad der skal ske ved at fortælle dem om det.

Til hjælp for at forklare de mindste af børnene, hvad der skal ske, har de fleste sygehuse en bamse eller dukke, så de kan vise barnet, hvad der skal ske.

Det er muligt at bruge EMLA plaster (tryllecreme).

Det er vigtigt, at medicinen gives til tiden, og at der ikke springes nogen af indsprøjtningerne over. Der vil da være risiko for, at pubertetshormonerne igen vil blive aktiveret.

Behandlingen fortsætter indtil barnet og forældrene i samråd med lægen mener, at det er tid at slutte.

Det kan være når de andre i klassen begynder deres pubertet, eller når barnet har nået den alder, hvor den normale pubertet ellers ville være startet. Ligeledes kan overvejelser om, hvor høj barnet bliver også spille ind.

Hvilke overvejelser skal man gøre sig og hvilke konsekvenser kan det have, når barnet starter puberteten for tidligt?

Skal barnet have bremset sin pubertet, eller skal den have lov til at fortsætte?

I tilfælde, hvor puberteten starter meget tidligt, er der ingen tvivl om, at udviklingen skal bremses.

I tilfælde, hvor barnet er startet 1-2 år før normalt, kan der være overvejelser om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at puberteten standses.

For tidlig pubertetsudvikling (Behandling af børn)

Overvejelser kan være

- Hvor langt er skolekammeraterne i deres udvikling?
- Hvordan er barnets psykiske modenhed?
- Kan barnet klare de kropslige forandringer og det at se anderledes ud, indtil de andre i klassen begynder deres pubertet?
- Når puberteten starter tidligere, afsluttes væksten også tidligere. Vil barnets højde som voksen afvige væsentligt, dvs. blive meget mindre end forventet, hvis barnet ikke behandles. Dette må vurderes i hvert enkelt tilfælde.

Hvad sker der hos børn, der ikke bliver behandlet for tidlig pubertet?

Der vil være tilfælde, hvor forældrene i samråd med lægen beslutter, at den tidlige pubertet ikke skal behandles.

Det vil oftest være tilfældet, hvor puberteten starter lige før det alligevel er normalt at gå i pubertet, for pigers vedkommende lige før de bliver 9 år, og for drenge lige før de bliver 10 år.

Børn, der ikke behandles for tidlig pubertet, har et stort behov for støtte fra forældrene.

Børnene vil i en periode, indtil de øvrige kammerater starter deres pubertet, være langt mere udviklet rent fysisk. Det kan give børnene psykiske såvel som sociale problemer, da de kan føle sig isolerede. Specielt for pigernes vedkommende kan tidlig start af menstruation være generende og pigerne kan føle sig meget anderledes.

Børn, der ikke behandles, vil også have mange af de tanker og reaktioner, som er beskrevet i næste afsnit.

Børn, der ikke bliver behandlet for tidlig pubertet, stopper med at vokse tidligere end deres kammerater, der går i pubertet til normal tid. Det betyder også, at de børn, der går for tidligt i pubertet, ikke bliver så høje, som de ville have været, hvis de gik i pubertet til normal tid, hvilket kan være et problem.

Hvad sker der, når barnet kommer i behandling?

Som nævnt kan det være nødvendigt, at barnet kommer i behandling.

Barnet vil nu fysisk stoppe sin udvikling, med de fordele det giver også rent psykisk og socialt i forhold til at føle sig anderledes.

Vi må imidlertid ikke glemme, at det for såvel jer som for barnet kan være en utrolig svær og belastende periode, som ikke løses alene med injektioner.

Her er det vigtigt at være forberedt på barnets reaktioner for at hjælpe barnet igennem den første sværeste periode.

Barnets reaktioner vil afhænge af dets alder og dermed psykiske udvikling, når diagnosen stilles, men det vil for alle børn være forbundet med ubehag at skulle igennem de nødvendige undersøgelser og de gentagne besøg i ambulatoriet, hvor barnet skal stikkes.

Barnet helt op til skolestart har meget strenge moralbegreber og det opfatter sig selv som ophavsmand til alt. Barnet ved, hvad der er artigt og uartigt. Det mest uartige i barnealderen er at gøre noget, som den voksne har forbudt. Hvis der sker noget ubehageligt, vil barnet opleve at det selv har forårsaget det ubehagelige ved at være uartigt. De kan derfor have en opfattelse af, at sygdom og behandling er en velfortjent straf. Barnets magiske og autoritære verdensopfattelse får det til at tro, at hvis I forældre virkelig havde villet, kunne I redde dem fra alt det ubehagelige. Barnet kan opleve, at I svigter det. Det er derfor vigtigt at forsikre barnet om, at hverken det selv eller I er skyld i, at barnet nu skal behandles for tidlig pubertet.

Når mindre børn har det svært, sker det ofte, at de går tilbage til et tidligere stadium i deres udvikling. Det er tegn på at barnet har brug for ekstra omsorg. Barnet i denne alder benytter ofte leg til at bearbejde svære oplevelser, så giv barnet mulighed for at lege og tegne.

For tidlig pubertetsudvikling (Behandling af børn)

Børn fra skolealderen vil det være lettere at forklare, hvad der sker, og de har ikke helt de samme forestillinger om skyld og straf.

Det er vigtigt at være ærlig overfor barnet og svare ærligt på spørgsmål.

Omvendt skal man ikke bekymre barnet med informationer, det ikke har bedt om. Børn lægger ofte noget andet i ordene end vi voksne gør, så tjek en ekstra gang, hvad barnet er optaget af, inden du svarer.

Uanset barnets alder har barnet brug for at blive forberedt inden en undersøgelse. Grundig forberedelse af, hvad der skal ske, vil mindske barnets angst. Husk også at barnet fornemmer på jer, om I er utrygge ved situationen og spørg personalet, hvis der er noget I er i tvivl om, så eventuelle usikkerheder kan ryddes af vejen.

Nogle trækker sig ind i sig selv, andre giver mere direkte udtryk for deres følelser.

Det kan opleves meget ubehageligt som forældre, at barnet reagerer sin vrede og frustrationer ud mod jer. Det er helt naturligt. Bagved aggressionerne, ligger sorgen over, hvad der er sket. Det er vigtigt, at omgangskredsen er opmærksom på dette, da det ellers kan opleves som dårlig opdragelse, når barnets reaktioner vendes mod jer. Det er naturligvis frustrerende, fordi det netop var en af de reaktioner, man forventede forsvandt, når barnet blev fysisk stabiliseret. Det er reaktioner, der vil aftage. Man skal som forældre være opmærksom på, at det er en svær periode såvel for jer som for barnet, som I sammen skal igennem. Netværket har en vigtig opgave i at støtte op om jer i denne svære periode.

Hvad sker der efter barnet har afsluttet behandlingen?

Nogle af de unge, vi har undersøgt, efter at behandlingen er afsluttet, fortæller, at de har svært ved at holde vægten nede, selvom de egentlig ikke synes, at de spiser mere end deres kammerater.

Efter behandlingen er afsluttet, går der lidt tid, før puberteten for alvor går i gang igen. Forløbet vil herefter være som hos andre børn og unge. Vores erfaring i denne forbindelse er, at nogle af de børn, der er startet deres pubertet tidligt, også afslutter puberteten hurtigere. Dvs. ved at have påbegyndt puberteten tidligt har barnet allerede opbrugt noget af den egentlige pubertetsvækst og udvikling, men samtidig skal der tages højde for, hvor langt barnet nåede i pubertetsudviklingen, før den blev bremset. Hverken under eller efter puberteten har de unge flere problemer end andre jævnaldrende, f.eks. for pigernes vedkommende m.h.t. at få menstruation.